

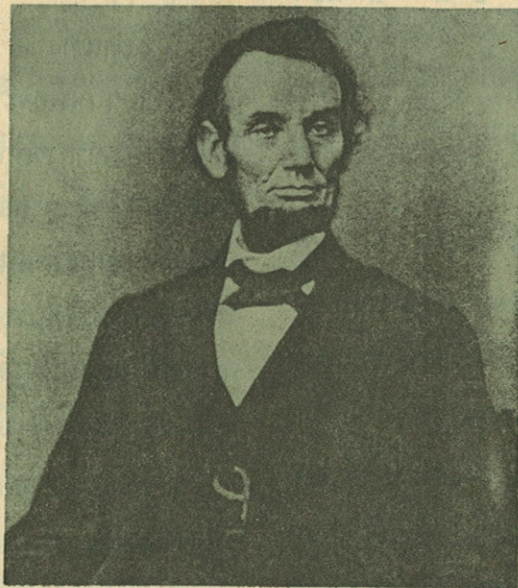
การศึกษา : กลับไปหาบ้าน

โชติช่วง ชูตินธร

อัจฉริยะ บุคคลและบุคคลสำคัญที่ไม่ ต้องไปโรงเรียน

จากหนังสือเมกะเทรนด์ (Megatrends) ซึ่งเขียนโดยนายจอห์น แนสบิทท์ (John Naisbitt) นักเขียนมีชื่อระดับชาติของสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่ามีเด็กวัยเรียนในสหรัฐอเมริกาประมาณ หนึ่งล้านคน ไม่ไปโรงเรียน แต่เรียนหนังสือในบ้านโดยมีพ่อหรือแม่เป็นครูสอน

ทั้งในอดีตกาลและปัจจุบันมีคนเก่งและคนที่โลกยกย่องหลายท่านที่มีประวัติว่าไม่ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนหรือถ้าไปก็ไปเรียนไม่นาน แต่เขาเหล่านั้นประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างมาก เช่น อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ตลอดชีวิตของท่าน ๆ เข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนรวมแล้วไม่ถึง ๑ ปี แต่เรียนอยู่ในบ้านและเล่าเรียนเองจนเป็นประธานาธิบดีที่มีชื่อเสียงที่สุดของสหรัฐอเมริกา

อับราฮัม ลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา บุคคลสำคัญที่เรียนหนังสือด้วยตนเองที่บ้าน ตลอดชีวิตของท่านเข้าโรงเรียนไม่ถึงหนึ่งปี

ทอมมัส เอดิสัน (Thomas Edison) เรียนหนังสือในโรงเรียนเพียง ๖ เดือน เท่านั้น ก็ถูกครูไล่ให้กลับบ้านเพราะถูกจัดว่าเป็นเด็ก "ยุ่งเหยิง" "addled" ที่สอนไม่ได้ แต่แม่ของเอดิสัน รู้ดีว่าลูกของเธอไม่ได้โง่ เธอจึงสอนลูกในบ้านเองจนเขาเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงทั่วโลก

ในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ ที่มหาวิทยาลัย Oxford ในประเทศอังกฤษมีข่าวร่ำลือไปทั่วโลก ว่า เด็กหญิงรูธ ลอเลนซ์ (Ruth Lawrence) อายุ ๑๓ ปี จบปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับ ๑ สาขาคณิตศาสตร์ จัดว่าเป็นบัณฑิตที่อายุน้อย

ที่สุดที่จบมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด เด็กคนนี้มีประวัติว่าเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่พอใจระบบโรงเรียน พ่อแม่จึงให้เรียนหนังสือที่บ้าน พ่อแม่ทำการสอนเองในบ้านไม่เคยเข้าโรงเรียนเลย เขาสอบเทียบมัธยมปลายเมื่ออายุ ๙ ขวบ ห้องเรียนคือ โต๊ะเรียนในห้องครัวของที่บ้าน จากนั้นลอเลนซ์ก็สอบเข้าวิทยาลัยแซนส์ฮิลได้ทุนการศึกษาเพราะสอบเอ็นทรานซ์ได้เป็นที่ ๑ จากนักศึกษา ๕๓๐ คนที่เข้าสมัครสอบและเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดจนจบได้ปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับ ๑ สาขาคณิตศาสตร์ ดังกล่าว

รูธ ลอเลนซ์
เด็กอัจฉริยะ ที่ไม่เคยไปโรงเรียน

พ่อของเด็กหญิง ลอเลนซ์ กล่าวว่า โรงเรียนทำให้ลูกห่างเหินพ่อแม่ ทำให้ลูกเชื่อฟังคนอื่นมากกว่า พ่อแม่ และลูก ๆ ควรจะเติบโตพร้อมกัน โรงเรียนในระบบ (Formal

Education) เป็นของแปลกใหม่ในศตวรรษที่ ๒๐ เท่านั้น เขาเชื่อว่าบ้านควรเป็นแหล่งให้การศึกษาแก่ลูก

เป้าหมายของการศึกษา

เราจะเข้าใจต้องเท่าไรทำไมพ่อแม่จึงเปิดโรงเรียนในบ้าน ถ้าเราเข้าใจปรัชญาหรือเป้าหมายของการศึกษา

เป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริง คือ “เราต้องเตรียมเด็กให้เป็นประชาชนที่ดีของประเทศ เป็นเกียรติยศของครอบครัว และเป็นประโยชน์ต่อสังคม” และวิธีที่ดีที่สุดคือการพัฒนาจิตใจ มือ และสมอง และให้เป็นคนที่มีศีลธรรม ในฐานะของพ่อแม่ที่เป็นห่วงลูกและสนใจการศึกษาที่แท้จริงของลูก และเขามองเห็นว่าระบบการศึกษาปัจจุบันไม่สามารถทำให้เขาบรรลุเป้าหมายดังกล่าว และทางออกของเขาก็คือ โรงเรียนในบ้าน ซึ่งเขาคิดว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด

เหตุใดโรงเรียนจึงกลับไปหาบ้าน

ปัจจุบันระบบการศึกษาของแต่ละประเทศทั่วโลกมีปัญหามากมาย แม้แต่รัฐบาลของประเทศที่พัฒนาแล้ว ก็ยังตื่นตัวอย่างมากและต้องการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศของตนเอง เพราะนักเรียนที่จบออกมา ปรากฏว่ามีปัญหามากมาย เช่น คิดไม่เป็นมีแต่ท่องจำ และเรียนแต่ทฤษฎี ขาดภาคปฏิบัติที่แท้จริง เป็นคนขาดคุณธรรม เห็นแก่ตัว เนื่องจากการศึกษาปัจจุบันมีการสอบแข่งขันกันมากมาย

ทำให้นักเรียนเกิดความเครียด มีการแข่งขันและมีการรังแก กลั่นแกล้ง ซึ่งตีชิงเต๋นในโรงเรียนจนบางคนเกิดเป็นโรคประสาทและฆ่าตัวตายในที่สุด โรงเรียนมีหลักสูตรที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และนักเรียนกลับมีความรู้ต้อยลงในวิชาต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ผู้ปกครองหลายคนตระหนักถึงปัญหาของการศึกษาดี จึงได้ปฏิเสธที่จะส่งบุตรหลานของตนไปโรงเรียนและได้สอนบุตรของตนที่บ้านแทน และสาเหตุใหญ่อีกสาเหตุหนึ่งคือ กลุ่มคริสเตียนในต่างประเทศที่เคร่งครัดในหลักศาสนาไม่พอใจที่ทางโรงเรียนสอน ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolution Theory) ให้ลูกของเขา เพราะศาสนาคริสต์สอนว่า “พระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก และมนุษย์เสวยร่างกายใน ๖ วัน และหยุดในวันที่ ๗” (นี่คือที่มาของ ๑ อาทิตย์มี ๗ วัน - Creation Theory) แต่ทางตำราในโรงเรียนและครูสอนว่า มนุษย์และสัตว์ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเกิดขึ้นโดยบังเอิญ และใช้เวลาหลายร้อยล้านปี ซึ่งก็พิสูจน์ไม่ได้ต้องใช้ความเชื่อทั้ง ๒ ทฤษฎี

ผู้ปกครองบางคนแถมมีความรู้สึกที่ว่าโรงเรียนสอนลูกของเขาให้สูญบุหรี่ ติมเหล้า เสพยาเสพติด กล่าวคำสวดสาบาน หรือมั่ว กามารมณ์ บางคนคิดว่าโรงเรียนเป็นแหล่งทำให้ลูกของเขาเสื่อมในค่านศีลธรรม (ขาดคุณ-

ธรรม) เพราะเขาเรียนรู้ในทางที่ผิด ๆ และ มีทัศนคติที่ผิด ๆ จากครูบางคนและเพื่อน ๆ ใน โรงเรียน

คุณภาพของการศึกษาเสื่อมลงมากตั้งแต่ ปี ๑๙๖๕-๑๙๗๙ คณะกรรมการศึกษาต่ำลงจน เห็นได้ชัด ในปี ๑๙๗๙ จากงานวิจัยของ Gallup Poll ปรากฏว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาที่พ่อแม่เริ่มรู้สึกว่าเขาเองเก่งกว่าลูก ๆ ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว อดีตหัวหน้าผู้พิพากษาศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกา วอร์เลนซ์ เบอร์เกอร์ (Warren Burger) เคย แถลงว่า "ที่แท้จริงแล้วโรงเรียนของรัฐ ได้ ยกเลิกความพยายามที่จะสอนคุณค่าของ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความจริงและความ เคารพในสิทธิของผู้อื่น" จากเหตุผลต่าง ๆ ข้างบนนี้ พ่อแม่จึงเริ่มเปิดโรงเรียนระบบเล็ก หรือสอนลูก ๆ ของตนเองในบ้าน

โรงเรียนในบ้าน (Homeschool) ได้ มาตรฐานไหม?

คนส่วนใหญ่มักจะคิดว่า ถ้าเรียนในบ้าน เด็กจะเรียนไม่เก่ง เพราะพ่อแม่ไม่ได้จบครู แต่ความจริงปรากฏว่า ไม่มีปัญหาโดยเฉพาะ ชั้นประถม เพราะอุปกรณ์ต่าง ๆ มีไม่มาก พ่อแม่จับแค่ชั้นมัธยมก็เพียงพอแล้ว เพราะมีหลักฐานปรากฏหลายครั้งแล้วว่า เมื่อเอาเด็กเหล่านี้

นี้มาสอบเทียบกับเด็กในโรงเรียนทั่วไป ปรากฏว่าเด็กเหล่านี้ทำคะแนนได้สูงกว่าเด็กที่เรียนใน โรงเรียนปกติ^๖

มีตัวอย่างจากสหรัฐอเมริกาว่า เด็กนักเรียน ๑๓ คนจากโรงเรียนในบ้าน ๖ ครอบครัวสอบเทียบกับเด็กในโรงเรียน ปรากฏว่าทุกคนสอบได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ ๕๐ หรือได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ ๑๐ คนแรกของประเทศ ลูกคนหนึ่งของครอบครัว Doug Ort ทำคะแนนได้ร้อยละ ๙๖ และลูกอีกคนหนึ่งทำคะแนนได้ร้อยละ ๙๙ เร็ว ๆ นี้ นักการศึกษาของรัฐในรัฐนิวเจอร์ซีย์เริ่มผ่อนผันโรงเรียนในบ้านแล้ว

ที่สหรัฐอเมริกาเฉลี่ยแล้วเด็กนักเรียน Homeschool จะสอบได้คะแนน ร้อยละ ๓๐ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั่วประเทศ^๗

มีงานวิจัยอย่างน้อย ๘๐ ชิ้นยืนยันว่าเด็กที่เรียนตัวต่อตัวกับครู (tutor method) จะเรียนได้ดีกว่าเด็กนักเรียนที่เรียนในห้องเรียนทั่วไป การเรียนการสอนพิเศษแบบครูและลูกศิษย์ ๑ ต่อ ๑ หรือครู ๑ คน ต่อนักเรียนกลุ่ม ๒-๓ คน เป็นการเรียนการสอนที่ได้ผลเป็นเลิศ ยังไม่มีสถาบันใหญ่ใด ๆ สามารถทำได้ดีกว่า^๘

มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ทำวิจัยชิ้นหนึ่งใช้เวลา ๖ ปีได้

เปรียบเทียบเด็ก Homeschool กับเด็กในโรงเรียนในระบบทั่วไป ปรากฏว่าเด็ก Homeschool เรียนได้ดีกว่าและมีพฤติกรรมที่ดีกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาวัยผู้ใหญ่ ๔๐๐ คนที่เคยเป็นเด็ก Homeschool เรียนในบ้านด้วยเหตุผลต่าง ๆ กันและพบว่าเกือบทุกคนอยู่ในระดับผู้นำในสายอาชีพของแต่ละคน^๕

เรียน Homeschool จนถึงอายุเท่าไร

ส่วนใหญ่ที่ทำกันอยู่เด็ก Homeschool จะไม่ไปโรงเรียนอนุบาล พ่อหรือแม่จะสอนเด็กในบ้านจนอายุได้ ๘-๑๐ ขวบ แล้วส่งไปเข้าโรงเรียนตั้งแต่ชั้น ป.๒ ถึง ชั้น ป.๔ ตามอายุของเด็กไม่จำเป็นต้องเข้า ป.๑ และเขาเริ่มนิยมที่จะสอนลูกในบ้านจนจบชั้นประถมหรือชั้นมัธยมมากขึ้น

เด็กจะเรียนต่อมหาวิทยาลัยได้อย่างไร มีนักศึกษาที่จบมหาวิทยาลัย Harvard Stanford, Rice และมหาวิทยาลัยอื่นๆ อีกหลายแห่ง ที่เคยเป็นเด็กเรียนในบ้านประมาณ ๔ ปีก่อน Grant Colfax เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย Harvard เขาได้ทุนการศึกษา ๑๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และ Grant ไม่เคยไปโรงเรียนมาก่อนในชีวิตของเขา เรียนในบ้านมาโดยตลอด ใน

ช่วงทศวรรษ ๑๙๗๐ John และ Eugene Meyer เข้าเรียนใน Yale University เขาเรียนในบ้านมาโดยตลอด ๑๒ ปี อาจจะมีบางมหาวิทยาลัยที่ไม่ยอมรับเด็กที่เรียนในบ้าน แต่ที่แน่ที่สุดคือ มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดบางแห่งรับเด็กเหล่านี้^๕

ทำไมเด็กที่เรียนที่บ้านจะมีคุณภาพดีหรือดีกว่าเรียนในโรงเรียน

๑. พ่อแม่สนใจลูกทำให้เด็ก ๆ ได้รับความรักและความอบอุ่น บรรยากาศเป็นกันเอง มีความรักซึ่งกันและกันเป็นทุนเดิม แม้อาจจะเด่นหรือจืดจางของลูกได้ดี จึงสามารถเข้าใจลูกได้ดีกว่าครู

๒. เป็นการเรียนตัวต่อตัว (tutor method) แม่จะมีเวลาให้ลูกมากกว่า เพราะมีนักเรียน (ลูก) แค่ ๑-๒ คน ส่วนที่โรงเรียนมีนักเรียน ๔๐-๕๐ คน ต่อครู ๑ คน ครูมีเวลาให้เด็กแต่ละคนน้อยมาก แม่มีโอกาสตอบคำถามของลูกมากกว่าครูในโรงเรียน ๑๐๐ เท่า นายจอห์น กูดแลด (John Goodlad) คณบดีฝ่ายการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทของมหาวิทยาลัย UCLA (California) เขียนบทความในวารสาร "Phi Delta Kappan" ฉบับเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๘๓ ว่า เขาได้ศึกษาวัยโรงเรียนต่าง ๆ กว่า ๑,๐๐๐ แห่งแล้ว

พบว่าเวลาที่ครูให้แก่นักเรียนหนึ่งต่อหนึ่งนั้น
เฉลี่ยแล้วได้เพียง ๗ นาทีต่อคนต่อวันเท่านั้น

๓. เด็กไม่จำเป็นต้องนั่งเรียนทั้งวันจน
เบื่อ เพราะเรียนตัวต่อตัว วันหนึ่งๆ เด็ก
เรียนแค่ ๒-๓ ชั่วโมงก็พอแล้ว

๔. ลูกได้ใกล้ชิดพ่อแม่เกือบตลอดทั้ง
วัน ลูกได้เรียนรู้การดำรงชีวิตของพ่อแม่และ
พ่อแม่สามารถถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ลูกทุก
ขณะที่พูดคุยกันและสามารถตอบคำถามของลูก
ได้ตลอดทั้งวัน พ่อแม่สามารถถ่ายทอดวิชาชีพ
ของตนให้ลูกได้ เด็กสามารถซักถามได้ทันที
ที่มีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียน เพราะถ้าถาม
ผิดก็ไม่ต้องอายเพื่อน ๆ

๕. พ่อแม่จะสอนคุณธรรมได้ดีกว่า
พ่อแม่สามารถอธิบายสอดแทรกวิชาจริยธรรม
และคุณธรรมในทุกโอกาสหรือทุกวิชาที่สอน

๖. ไม่มีการยึดเยียดให้ลูกที่ยังไม่พร้อม
เรียนเร็วเกินไป เด็กที่ไม่พร้อมหรือไม่ค่อย
ฉลาดก็ไม่จำเป็นต้องรีบแข่งขันกันเรียนจน
เครียด แต่เด็กที่ฉลาดก็มีโอกาสเรียนเต็มความ
สามารถของเขา โดยไม่มีการจำกัดขีดความ
สามารถของเด็ก ไม่ต้องรอเด็กคนอื่น

โรงเรียนในบ้าน (HOMESCHOOL) จะ ทำได้อย่างไร

การสอนก็ทำได้โดยการเอาตำราที่ใช้ใน
โรงเรียนมาสอนและสอนวิชาพื้นฐาน เช่น ให้

อ่านได้ เขียนได้ สะกตได้ คิดเลขเป็น วัน
หนึ่งๆ ให้ลูกนั่งเรียนหนังสือโดยที่มีแม่นั่งสอน
ตัวต่อตัวเพียง ๑-๒ ชั่วโมง ก็จะได้ผลดีเท่า
กับเรียนทั้งวันกับครูที่สอนในโรงเรียนที่มีเด็ก
หลายสิบคนต่อ ๑ ห้อง และให้ลูกทำการบ้าน
หรือเรียนด้วยตนเองอีก ๑ ชั่วโมงครึ่ง โดยให้
ลูกถามคำถามได้ถ้าเขาต้องการ (Teacher on
call) ส่วนเวลาที่เหลือในตอนบ่ายก็ให้เป็นเวลา
ของการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำสวนครัว
ทำกับข้าว จัดบ้าน งานฝีมือ เช่น ช่างไม้
จักสาน ทอผ้า และจัดงานบ้านบางอย่างให้
รับผิดชอบ บางครั้งก็ปล่อยให้เขาคลุกคลีกับ
ธรรมชาติในสวน ให้ธรรมชาติเป็นครูของเขา
ก็ได้ ถ้ามีเวลาเหลือก็ให้ช่วยพ่อแม่ทำงาน
ประกอบอาชีพได้ถ้าโอกาสอำนวยหรือให้ทำ
อาหาร หรือขนม หรือทำการฝีมือไปขาย
เป็นต้น

การสอนลูกมิใช่ว่าจะต้องนั่งเรียนในห้อง
ที่มีโต๊ะเรียนหรือต้องใช้หนังสือเสมอไป แม้
สอนลูกทุกขณะทุกนาทีด้วยการกระทำและคำ
พูดอยู่แล้ว แม้ขณะอยู่ในครัวช่วยทำกับข้าว
หรือไปจ่ายตลาดก็ถือว่าลูกกำลังเรียนเช่นกัน
เช่น เรียนเลขคณิต-วิธีชั่งราคา วิธีต่อรองราคา
วิธีทอนสตางค์ เป็นต้น และเป็นการเรียนวิชา
สุขศึกษา เช่น อะไรมีประโยชน์หรือไม่มี
ประโยชน์ต่อร่างกาย ควรซื้อผักกินไหม? อะไร

เป็นพิษเป็นภัยต่อสุขภาพ สอนให้ประหยัดไม่
ซื้อของฟุ่มเฟือยหรือสอนไม่ให้ถูกเขาหลอก
หลงเชื่อโฆษณาต่าง ๆ เป็นต้น สอนคุณธรรม
และจริยธรรมให้ลูก เช่น แม่ค้าทอนสตางค์
เกินหรือลืมหักสตางค์ก็ให้ทักท้วงและจ่ายให้ลูก
ต้อง

การที่ลูกอยู่ใกล้ซิคแม่ทั้งวันทำให้แม่มี
โอกาสสอนและสอดแทรกคุณธรรมให้ลูก และ
คอยแก้ไขนิสัยที่ไม่ดีได้ตลอดเวลา

แม่จำเป็นต้องจบครูไหม? จึงจะสอน ลูกได้

ดร. เรมอนต์ มอร์ ผู้อำนวยการศูนย์
โรงเรียนในบ้าน (Hewitt Research Center)
รัฐ Washington กล่าวว่า การสอนระดับ
ประถมนั้นไม่ยากเท่าที่คนทั่วไปคิด พ่อแม่
สมัยนี้ถูกสังคมครอบงำให้มีความคิดว่า คนที่
เรียนจบครูเท่านั้นจึงจะสอนหนังสือเป็น ผู้
ปกครองที่จบชั้นมัธยม (high school) ก็สามารถ
สอนลูกที่อยู่ในระดับประถมในบ้านได้ ใน
สหรัฐอเมริกาปรากฏว่ากลุ่มผู้ปกครองที่สอนลูก
ที่บ้านส่วนใหญ่เฉลี่ยแล้วจบการศึกษาชั้นมหา
วิทยาลัยปี ๑ หรือปี ๒ เคยมีการประชุมบรรดา
แม่ที่สอนลูกในบ้านที่รัฐ Michigan ปรากฏว่า
ผู้ที่เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เฉลี่ยแล้วจบมหา
วิทยาลัยปีที่ ๓ และร้อยละ ๓๐ เรียนจบครู

ดร. มอร์ สรุปว่าแม่ไม่ต้องเรียนวิชาครูก็ดสอน
ได้ ถ้าแม่มีคุณสมบัติที่สำคัญ ๓ ประการต่อไป
นี้ คือ ฟังพอใจ (willing) มีระเบียบแบบแผน
(systematic) สนใจและห่วงใย "concern"
และแม่ที่สอน ได้ดีต้องสามารถให้ความรัก
ความอบอุ่น และความสนใจอย่างสม่ำเสมอ
สิ่งเหล่านี้สำคัญกว่าประกาศนียบัตรวิชาครูเสีย
อีก^{๑,๒๓}

ลูกเขาโรงเรียนเมื่ออายุเท่าไร?

ส่วนพ่อแม่ทั่วไปที่ไม่คิดจะสอนลูกเองที่
บ้านก็ควรจะต้องคิดถึงเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ
จะส่งลูกเข้าโรงเรียนเมื่ออายุเท่าไรดี? ^{๑,๒๐}
อย่าลืมว่าสมัยนี้เด็กถูกยัดเยียดให้เข้าโรงเรียน
เร็วเกินไป อายุแค่ ๓-๔ ขวบ ก็ส่งไปโรงเรียน
อนุบาลเสียแล้ว และเด็กจำนวนมากทั้ง ๆ ที่ยังไม่
พร้อมก็เคยเผชิญให้เรียน ป. ๑ หรือเตรียม
ป. ๑ แล้ว อย่าผลักใส่ลูกให้ออกจากความรับ
ผิดชอบของคุณไปให้ครูหรือโรงเรียนเร็วเกินไป
ลูกจะเกิดความเครียด ถ้าเด็กยังไม่พร้อม
จะเรียน ยิ่งไปเร่งให้เรียนก็จะยิ่งเป็นการทำลาย
สุขภาพกาย สุขภาพจิต สติปัญญา และค่าน
สังคมของเด็กในเวลาต่อมา

เด็กเล็ก ๆ ไปโรงเรียนเร็วเกินไปจะเจ็บ
ป่วยง่ายเพราะติดโรคจากเพื่อน ๆ ในโรงเรียน
จะมีโอกาสเป็นสายตาสั้นและสายตาเอียงมาก

กว่า^{๑๑} จะทำให้เด็กเบื่อการเรียน สอบตกซ้ำชั้น หรือเลิกเรียนกลางคัน^{๑๒} และสุขภาพจิตก็จะเสีย ด้วยเพราะเด็กจะเกิดความเครียดและจะทำลาย ความกตริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะขาดอิสรภาพ ต้องอยู่ในกรอบระเบียบอย่างจำกัดของโรงเรียน ทั้งแต่ยังไม่รู้ประสีประสา^{๑๓}

มีงานวิจัย ๘,๐๐๐ ชิ้นเกี่ยวกับการพัฒนา ของเด็กปกติ ปรากฏว่าไม่พบการวิจัยที่สามารถ ทำซ้ำได้^{๑๔} ที่ชี้ว่า เด็กต้องไปเรียนก่อนอายุ ๘ ขวบ แต่มีหลักฐานมากมายยืนยันว่าการส่งลูก ไปโรงเรียนเร็วเกินไป จะทำให้เด็กมีปัญหา นำห้วงตามที่กล่าวมาแล้ว^{๑๕}

เด็กที่อายุไม่ถึง ๗-๘ ขวบ ควรจะได้ รับเสรีภาพ ให้เขามีโอกาสวิ่งเล่นตามธรรมชาติ ของเด็ก อาร์โนล เกเซล (Arnold Gesell) ผู้เชี่ยวชาญทางเด็กที่มีชื่อเสียงระดับโลกจาก มหาวิทยาลัย Yale University กล่าวว่า ถ้าเรา อยากรให้ลูกของเราเก่งและฉลาดกว่าคนอื่น ๆ เราควรจะให้เขาได้วิ่งเล่นในสนามและศึกษา ธรรมชาติรอบ ๆ ตัวเขาและอยู่เงียบ ๆ ให้ ธรรมชาติเป็นครูของเขา ไม่ใช่อยู่ในห้องเรียน เรียนหนังสือเร็วเกินไป^{๑๖}

ตามเหตุผลที่กล่าวมานี้ ดร. เรมอนด์ มอร์ (Dr. Raymond Moore) จากศูนย์วิจัย การศึกษา Hewitt Research Center จึงกล่าว ว่า ถ้าทำได้พ่อแม่ไม่ควรส่งลูกไปโรงเรียน

ก่อนอายุ ๘-๑๐ ขวบ และถ้าพร้อมแล้วก็ส่ง เข้าเรียน ป. ๒ ป. ๓ ป. ๔ ตามอายุของเด็ก ในชั้น เด็กที่มีอายุมากและมีความพร้อมแล้ว จะไม่มีปัญหาในการเรียน เขาจะตามเพื่อน ๆ ทัน และตามงานวิจัยหลาย ๆ แห่งที่เชื่อถือได้ เด็กเหล่านี้จะตามเพื่อน ๆ ทันและจะเรียน ได้ เก่งกว่าเพื่อน ๆ ในเวลาต่อมา

ตามความจริงและงานวิจัยหลายชิ้นที่เชื่อ ถือได้ เด็กปกติก่อนวัยเรียนหรือก่อน ๘ ขวบ ควรจะอยู่บ้านเรียนรู้จากพ่อแม่ ยังไม่จำเป็นต้องเข้าสถาบันการศึกษา แม้ในครอบครัว ชาวนา ชาวนสวน หรือพ่อแม่ไร้การศึกษา เพราะความรัก ความอบอุ่น และความสนใจ อย่างสม่ำเสมอจากพ่อแม่ที่ให้แก่ลูกในวัยนี้ จะ สำคัญกว่าสิ่งที่ดีที่สุดที่โรงเรียนจะให้ได้ แต่ถ้า ครอบครัวใดมีสิ่งแวดล้อมไม่ดี แย่กว่าโรงเรียน ก็ให้ส่งลูกไปโรงเรียนจะดีกว่า

เด็กอัจฉริยะมาจากไหน

จากงานค้นคว้าของ ฮาร์โรลด์ แมคเคอร์ดี (Harold McCurdy)^{๑๗} สนับสนุนโดย สถาบันสมิทโซเนียน เด็ก "จีเนียส" (Genius) ส่วนใหญ่มาจากเด็กที่

(๑) ใช้เวลาส่วนใหญ่คลุกคลีใกล้ชิดกับ พ่อแม่และผู้ใหญ่

(๒) ใช้เวลาอยู่กับเด็ก ๆ ในวัยเดียวกัน น้อยมาก

(๓) มีโอกาสอยู่กับตัวเอง ผันเฟื่อง มีจินตนาการและคิดโดยลำพังอย่างอิสระ

การสมาคมของเด็ก

ส่วนมากพ่อแม่และครูคิดว่าเด็กควรจะไปคลุกคลี และคบหาสมาคมกับเด็กอื่น ๆ ที่อายุไล่เลี่ยกัน เพื่อจะพัฒนาสังคมของเด็กซึ่งเป็นการเข้าใจผิดอย่างมาก ตามงานวิจัยของนักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็ก ถ้าเด็กยังไม่พร้อมหรือยังไม่โตพอจะคบหาสมาคมกับเด็กอายุเท่ากัน จะมีผลเสียมากกว่าผลดี การที่ไปสมาคมหรือเล่นกับเด็กอื่น ๆ หรือเพื่อนร่วมชั้นนั้นเปรียบเสมือนคาบสองคม ถ้าเพื่อนดีก็ดีตาม แต่ถ้าเพื่อนไม่ดีก็จะเสียตามไปด้วย จากประสบการณ์เด็กก่อนวัยเรียนส่วนมากยังไม่ค่อยเข้าใจเรื่องวินัย หรือหลักเกณฑ์ที่ดี ๆ เกี่ยวกับชีวิต ถ้าเด็กคลุกคลีกับเพื่อนมาก ๆ เขาก็จะซึมซับหลักเกณฑ์ที่ไม่ดีของชีวิตจากเพื่อน ๆ เหล่านี้

มีหลักฐานว่า เด็กที่เข้าโรงเรียนช้าจะเรียนเก่งกว่าและมีความประพฤติดีกว่าและทางบ้านสังคมก็ดีกว่า มักจะเป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในอนาคตจะเป็นประชาชนที่ดี มีคุณภาพ

จากงานวิจัยหลายแห่งยืนยันว่า เด็กที่อยู่กับพ่อแม่ช่วงก่อนวัยเรียนและไปโรงเรียนหลังจากที่พร้อมแล้วในอนาคตมักจะเป็นหัวหน้าชั้นหรือหัวหน้าในสังคม และเป็นเด็กที่เข้ากับสังคมได้ดี จากงานวิจัยของ จอห์น ฟอร์เรสเตอร์ (John Forester) ของอเมริกา ท่านได้ค้นพบอย่างไม่คาดคิดว่า เด็กที่เป็นหัวหน้าด้านสังคมและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่เป็นเด็กที่เข้าโรงเรียนช้า

นักวิจัยชื่อ ยูรี บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Urie Bronfenbrenner) จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล และอัลเบิร์ต บานดูรา (Albert Bandura) จากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด พบว่าเด็กที่อยู่กับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนเร็วเกินไปและไม่ค่อยได้อยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ มักจะตามความคิดของเพื่อน (Peer Dependency) เช่น เพื่อน ๆ ชอบเล่นหรือทำอะไรก็ตาม เป็นต้น เด็กเหล่านี้มักจะติดเพื่อน เชื่อฟังเพื่อนฝูงมากกว่าพ่อแม่และไม่เชื่อมั่นในตนเองซึ่งตามความเป็นจริงแล้วเขาไม่ได้เชื่อ หรือไว้วางใจเพื่อนฝูงอย่างจริงจัง และเขาก็ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ และตัวเองก็ไม่มีความคิด ไม่มั่นใจในตัวเอง และในที่สุดเขาก็จะเป็นเด็กที่อยู่ในความเลือนลอยไร้ความคิด ไร้ที่พึ่งทางความคิดที่ดีจากผู้อาวุโสทำตามเพื่อนอย่างไร้หลักการ ไม่มองโลกในแง่ดี ดำเนินชีวิตตามอย่างเพื่อน ๆ โดยไม่เข้าใจอะไรเลย”

จากงานวิจัยของ ยูรี บรอนเฟนเบรเนอร์ พบว่า “การแยกเด็กออกจากผู้ใหญ่แล้วให้มาอยู่รวมๆ กันเป็นกลุ่มในโรงเรียนจะทำให้เกิดพฤติกรรมด้านลบต่อต้านสังคมและแหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านลบต่อต้านสังคมก็คือ โรงเรียน

ดร. เรมอนต์ มอร์ นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา จากศูนย์วิจัยการศึกษาเฮวิตท์ Hewitt Research Center กล่าวว่าความคิดที่ว่าเด็กๆ จะมีสังคมดีกว่าและปรับตัวได้ดีกว่า ถ้าเขาได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นเด็กในวัยเดียวกันมากๆ นั้น เป็นการพูดเพื่อจ้อเหมือนนิยาย “myth”

เราทุกคนหรืออยู่แก่ใจว่า การคบค้าสมาคมกับผู้น้อยย่อมมีทั้งทางบวกและทางลบ เด็กที่ถูกสอนในบ้านจะมีความรู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการและเป็นที่ยอมรับของครอบครัว และเขาเชื่อว่าคนที่บ้านต้องพึ่งพาอาศัยเขาในการร่วมรับผิดชอบภาระงานในบ้าน และจะก่อให้เกิดความรู้สึกว่าตัวเขามีคุณประโยชน์ (self-worth) และจะพัฒนาไปสู่ความเป็นคนที่มีหลักการที่ดีและมีคุณธรรมในอนาคต ดังนั้น เด็กที่อยู่ในบ้านจะมีโอกาสพัฒนาได้ดีกว่าเด็กที่ถูกแยกให้ไปคบค้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันที่โรงเรียน และ ดร. เรมอนต์ มอร์ กล่าวว่า เด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๓ ปีที่สูงส่งอยู่กับเพื่อนวัยเดียวกัน

มากกว่าอยู่กับพ่อแม่จะมีสมาคมในทางลบ (peer dependency) คอยพึ่งพาเพื่อนมากเกินไป ความเป็นตัวของตัวเองน้อยลง (less self-directed) มีความริเริ่มสร้างสรรค์น้อยลง (less creativity) จะตีคุณค่าของตนเองน้อยลง (lack of self-worth) และก้าวร้าว และเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กต่อต้านสังคมที่ดิ่งาม ติดยาเสพติด มั่วสุม ในอนาคต^{๑๑}

เด็กที่เรียนในบ้านก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีเพื่อนเอาเลยทีเดียว พ่อแม่จะพาเขาไปทั่วทุกหนทุกแห่งที่พ่อแม่ไป โอกาสที่จะพบเพื่อนที่เป็นลูกๆ ของเพื่อนหรือญาติของพ่อแม่ย่อมมีเสมอ และเพื่อนบ้าน ใกล้เคียงก็ย่อมจะมีและอยู่ในสายตาของแม่ ถ้าศึกษาประวัติของบุคคลสำคัญของโลก มีหลายท่านที่ใช้ชีวิตในวัยเด็กเงียบๆ ที่บ้านกลางป่าหรือชนบทอยู่ห่างไกลกับเพื่อนบ้าน

ในช่วง ๖-๗ ปีแรกของเด็กเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ที่จะพัฒนานิสัยใจคอ วินัย และร่างกายของเด็ก ถ้าช่วงอายุนี้ผิดพลาดไป ก็จะแก้ไขได้ยากในภายหลัง เด็กก่อนวัยเรียนถ้าได้อยู่บ้านกับผู้ปกครอง ก็มีโอกาสดูฝึกหัดวินัย จริยธรรม และศีลธรรมที่ดี เพราะผู้ปกครองมีประสบการณ์และหลักการด้านนี้มากกว่า ในบ้านพ่อแม่จะมีโอกาสตอบคำถามของลูกมากกว่าครูในโรงเรียนถึงร้อยเท่า เพราะครู

ในโรงเรียนมีนักเรียนที่ต้องดูแลรับผิดชอบจำนวนมาก แต่อยู่ในบ้านแม่จะดูแลลูกได้อย่างใกล้ชิดคนหนึ่งต่อหนึ่ง

การให้เด็กเล็ก ๆ ไปโรงเรียนก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีปัญหา ที่โรงเรียนเด็ก ๆ ต้องแย่งชิงของเล่น และแข่งขันเรียกร้องความสนใจจากครู แข่งขันเรียกความสนใจจากเพื่อน ๆ แย่งชิงกันเพียงเพื่อจะเอาชนะเพื่อน ๆ บางทีก็ถูกดูถูกถูกรังแก เพราะความคิดเห็นหรือความประพฤติไม่เหมือนกับกลุ่ม ทำให้เด็กต้องเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่ไม่ดี

ของโบราณที่ล้ำค่า

โรงเรียนในบ้านหรือโรงเรียนครูคนเดียวไม่ใช่ความคิดใหม่ในสังคมไทยแต่ใช้กันประมาณ ๗๐ ถึง ๑๐๐ กว่าปีก่อนคนไทยเราได้รับการศึกษาที่บ้าน โดยพ่อแม่สอนเองหรือส่งไปเรียนกับพระที่วัด ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนครูคนเดียว หรือโรงเรียนหลายชั้นต่อหนึ่งห้อง พ่อแม่มักจะถ่ายทอดวิชาชีพ (ช่างฝีมือ) ให้ลูกหรือลูกบ้านของตนเอง ให้มีวิชาชีพติดตัว ส่วนครอบครัวที่มีฐานะดีก็อาจจะจ้างครูมาสอนลูกของตนเองที่บ้านเป็นการเรียนตัวต่อตัว^{๑๕} ในสมัยก่อนชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่สุขสบายดี บางคนเป็นชาวนา ชาวสวน เป็นช่างฝีมือ บางคนเป็นพ่อค้าไม่ค่อย

จะมีอาชีพการมหรือการค้าพัวพันกันมากนัก ไม่ค่อยมีการว่างงานหรือตกงาน หรือมีหนี้สินมากเหมือนทุกวันนี้ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม

ปัจจุบันนี้มีโรงเรียนทุกหนทุกแห่งเกือบทุกหมู่บ้าน รัฐใช้งบประมาณ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ในด้านการศึกษาทุกปี เรามีการศึกษาภาคบังคับและเรามีครูมากกว่าครั้งล้านคน แต่สังคมเราอยู่ในภavn่ากลัวเมื่อเปรียบเทียบกับสมัยก่อน^{๑๕,๒๐}

เด็กสมัยนี้ไม่ได้รับการฝึกให้รับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองตั้งแต่เด็ก ๆ เพราะเมื่อโตได้สัก ๖-๗ ขวบหรือเร็วกว่านั้น ก็เริ่มไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนเกือบทั้งวัน พอกลับบ้านก็เย็นมากแล้วจึงไม่ค่อยได้ช่วยงานบ้าน ไม่ค่อยได้ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ และไม่มีโอกาสเรียนรู้วิถีประกอบอาชีพของพ่อแม่ และพ่อแม่ก็ไม่ถ่ายทอดวิชาชีพให้ลูกพอเรียนจนจบ ป. ๖ ก็มีอายุประมาณ ๑๔ ปี หรือพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับแล้ว ถ้าไม่เรียนต่อก็ไม่มีอาชีพ ทำอะไรก็ไม่เป็น งานหนักทำไม่เป็นแล้วเพราะไม่เคยทำ ส่วนงานเบาๆก็ทำไม่ได้เพราะเรียนไม่สูงพอจึงเกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาสมัยใหม่สร้างค่านิยมที่ผิดๆ ทำให้เด็ก ๆ สมัยนี้ถูกวิชาชีพของพ่อแม่ แม้แต่พ่อแม่เองก็มีไม่น้อยที่ยังคงถูกวิชาชีพของตนเองเช่น ชาวนา ชาวสวน เกษตรกร หรือ

วารสาร ครูศาสตร์

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๓๑
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทางเลือกใหม่ของการศึกษาในสังคมไทย

พบกับข้อเขียนและทัศนะของ
เทียนฉาย กิระนันท์
อุ้นตา นพคุณ

พระมหาณรงค์ จิตตโสภโณ เสน่ห์ จามริก
วิวัฒน์ชัย อัคราทร สุนทร สุนันท์ชัย
สุภางค์ จันทวานิช ฯลฯ

ช่างฝีมือต่างๆ ก็ไม่พึงพอใจในวิชาชีพของตนเอง จึงไม่คิดจะถ่ายทอดความรู้ให้ลูก จึงเกิดปัญหาว่างงาน ตกงาน เป็นกรรมกรไร้ฝีมือ หน่วยงานยกต้องตกเป็นเบี้ยล่างของเขาหรือหาอาชีพไม่สุจริตทำ

ถ้าระบบการศึกษาของเราหันกลับมาที่บ้านพัฒนาพ่อแม่และให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่ลูก ให้เด็กได้เรียนรู้วิชาชีพ (ช่างฝีมือ) จากพ่อแม่ด้วย ก็จะทำให้เด็กที่ไม่ได้เรียนมาก เวลาโตขึ้นแล้วหางานได้ง่ายหรือพึ่งพาตนเองได้ ส่วนเด็กที่เรียนมากเช่นเรียนจบมัธยมหรือปริญญาแล้วถ้าว่างงานหรือตกงานก็สามารถนำความรู้ความชำนาญในงานฝีมือ (trade/craft) ที่พ่อแม่สอนให้มาประกอบอาชีพแก้ขัดไปพลางๆ ระหว่างที่คอยงานที่ตนชอบหรือเรียนมา

การเรียนการสอนในบ้านเป็นวิธีโบราณที่ล้ำค่า เปรียบเสมือนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยถูกทอดทิ้งเพราะคิดว่าโบราณไม่ทันสมัยแล้วหันไปนิยมนมผง แต่ปัจจุบันทั่วโลกกำลังตระหนักให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพราะไม่มีนมผงยี่ห้อใดๆ จะดีไปกว่าหรือดีเท่านมแม่เลย แต่สมัยใหม่นี้ นักการศึกษาใช้เพียงวิธีเดียวเท่านั้นคือ จับเด็กมาๆ มานั่งรวมกันในห้องเรียนใหญ่ๆ ที่มีผู้ใหญ่เพียงคนเดียวเป็นผู้ควบคุม ถึงเวลาแล้วที่นักการ

ศึกษาคควรจะใจกว้างเปิดโอกาสให้มีการนำวิธีอื่นๆ มาใช้บ้าง เพราะไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน

จิวแต่แจ้ว

สมัยนี้คนเรานิยมความยิ่งใหญ่ เช่นบริษัทใหญ่ๆ ธนาคารใหญ่ๆ องค์กรใหญ่ๆ จะทำอะไรก็ต้องดูใหญ่โตหรูหรา เพราะทำให้อูเหมือนว่าเราประสบความสำเร็จ แต่แท้ที่จริงแล้วอาจจะไม่ดีเสมอไปก็ได้ ในบางกรณีเล็กอาจจะดีกว่าเพราะดูแลบริหารได้ทั่วถึงกว่า ชู เมคเกอร์ กล่าวไว้ว่า "Small is beautiful" ซึ่งแปลว่า "จิวก็แจ้ว" ท่านหมายความว่าทำกิจการหรือสถาบันเล็กๆ ก็ดี ในทำนองเดียวกันถ้าเราเปิดโรงเรียนเล็กๆ อาจจะดีกว่าโรงเรียนใหญ่ๆ ในด้านการศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะโรงเรียนประถม เช่น โรงเรียนขนาดจิวแบบโรงเรียนในบ้าน (Homeschool) หรือโรงเรียนหลายชั้นต่อหนึ่งห้อง (Multigrade School) หรือโรงเรียนครูคนเดียว (One teacher school)

โรงเรียนในบ้านนี้ (Homeschool) เหมาะสมกับทุกครอบครัว เพราะ พ่อแม่ทุกคนสามารถทำได้ ถ้าครอบครัวใดอยากทำหรือสามารถทำได้ก็ควรได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย นายแอลวิล ทอฟเฟล (Alvin

Toffler) นักวิจารณ์ระดับโลกที่เขียนหนังสือ Future Shock และในหนังสือ The Third Wave เขาเขียนว่า “ครอบครัวต่างๆ ควรจะได้รับการสนับสนุนให้มีความรับผิดชอบต่อการศึกษาลูกมากขึ้น ไม่ใช่ปล่อยให้ผู้ปกครองที่ต้องการที่จะสอนลูกๆ ของตนเองที่บ้านควรจะได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนและนักการศึกษาทั้งหลาย โดยไม่ไปตำหนิว่า พ่อแม่เหล่านั้นเป็นคนแปลกหรือประหลาด เป็นคนทำผิดกฎหมายและผู้ปกครองควรมีอิทธิพลต่อโรงเรียนมากขึ้น ไม่ใช่ปล่อยให้”^{๒๐}

ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล : โรงเรียนในบ้าน (Homeschool) และ โรงเรียนครูคนเดียว (One Teacher School)

ถึงเวลาแล้วที่ระบบการศึกษาของไทยเราต้องเปลี่ยนหลักการและกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้พ่อและแม่สอนหนังสือลูกเองที่บ้านได้ ไม่จำเป็นต้องยึดเยียดให้ลูกเข้าโรงเรียนเร็วเกินไป กฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการต้องใจกว้าง เปิดช่องทางให้พ่อแม่สนใจการศึกษาของลูกตัวเองด้วย ไม่ใช่รัฐเท่านั้นที่มีสิทธิ์ในการให้การศึกษาควรมีการสอนลูกในบ้านได้โดยไม่ผิดกฎหมาย และถ้าพ่อแม่เห็นว่าลูกพร้อมที่จะไปโรงเรียนแล้ว เมื่ออายุ ๘-๑๐ ขวบหรือมากกว่า ก็ส่งไปเข้าโรงเรียน

ของรัฐหรือเอกชนในชั้น ป. ๒ ป. ๓ หรือ ป. ๔ ตามอายุไม่จำเป็นต้องเริ่มชั้น ป. ๑ เสมอไป เพราะอายุมากแล้ว

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการต้องเปิดโอกาสให้ฝ่ายเอกชนมีสิทธิ์เปิดโรงเรียนระบบอื่นๆ ด้วย เช่น โรงเรียนในบ้าน (Home-school) ระบบครูคนเดียวหรือโรงเรียนหลายชั้นต่อหนึ่งห้อง (One Teacher School) หรือ (Multigrade school) ซึ่งเป็นโรงเรียนระบบเล็กครูคนเดียว โรงเรียนอาจจะมีแค่ห้องเดียว และนักเรียนอาจจะมีเพียง ๕-๑๐-๑๕ คน (ถ้ามีนักเรียนมากก็อาจมีครูมากกว่า ๑ คน หรือมีผู้ช่วยหรือมีอาสาสมัครช่วย) ปัจจุบันกฎหมายการศึกษาห้ามเอกชนเปิดโรงเรียนประเภทนี้ มีแต่ระบบใหญ่ซึ่งต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งอาจจะไม่ตีเสมอไป ส่วนระบบการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ใช่ว่าจะผิดหรือเลวเสมอไปแต่ในทางตรงกันข้ามอาจจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดก็ได้

กฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษาแห่งชาติเกณฑ์ให้เด็กทุกคนต้องเข้าเรียนเมื่ออายุได้ ๖-๗ ขวบ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ถ้าไม่ทำตามก็ไม่ได้ (มีความผิด)

ดร. เรมอนด์ มอร์ กล่าวไว้ในด้านการศึกษาทั่วไปในโรงเรียนประถม โรงเรียนใหญ่มักจะไม่ดีไปกว่าโรงเรียนเล็กๆ โรงเรียนแบบ

ครูคนเดียวก็มีคุณภาพดีเท่ากันหรือเหนือกว่าโรงเรียนระบบใหญ่ก็ได้

ปัจจุบันมีหลายประเทศในโลกรวมทั้งอเมริกา ออสเตรเลีย ที่อนุญาตให้เอกชนเปิดโรงเรียนระบบเล็กหรือโรงเรียนครูคนเดียว และโรงเรียนในบ้าน โรงเรียนระบบเล็ก ครูมีเวลาให้กับเด็กแต่ละคน มากกว่าและโรงเรียนระบบเล็กนั้นไม่มีการแบ่งชั้น นักเรียนไม่ต้องแข่งกับเพื่อนฝูงแต่เรียนแข่งกับตัวเองเท่านั้น เด็กก็จะเรียนตามความพร้อมหรือ ความสนใจของตนเอง ไม่มีความตึงเครียด เด็กที่โตกว่าก็มีโอกาสช่วยสอนเด็กที่อายุน้อยกว่า เป็นการฝึกนิสัยให้เกิดความมั่นใจในตัวเองและรู้จักช่วยเหลือเพื่อนฝูงหรือบุคคลอื่น เด็กที่ยังไม่เข้าใจก็มีโอกาสฟังหลาย ๆ รอบ เพราะครูสอนหลายชั้นอยู่ในห้องเดียวกัน โรงเรียนแบบครูคนเดียว ไม่ต้องใช้งบประมาณมากนัก ประหยัด และครูหรือแม่มีโอกาสนั้นเรื่องจริยธรรม คีลธรรมและคุณธรรมให้แก่เด็ก ส่วนเด็กที่ยังไม่พร้อมหรือไม่ค่อยฉลาดก็ไม่จำเป็นต้องรีบแข่งขันกันเรียน แต่เด็กที่ฉลาดก็มีโอกาสเรียนเต็มความสามารถของเขาโดยไม่มีการจำกัดขีดความสามารถของเด็ก

บทบาทที่สำคัญที่สุดของแม่

“อาชีพแม่” เป็นอาชีพที่สำคัญที่สุด เพราะแม่สามารถสร้างคนดีหรือคนชั่วให้แก่

สังคม แม่เป็นครูที่สำคัญที่สุดของลูกโดยเฉพาะเมื่อลูกยังเป็นเด็ก ดังนั้น จงอย่าบ่ดความรับผิดชอบของท่านหรือผลักใส่ลูกของท่านให้คนอื่นหรือโรงเรียนรับผิดชอบแทน ครูที่โรงเรียนเปรียบเสมือนคนขับเรือจ้าง ส่วนแม่เปรียบเสมือนคนคุมหางเสือของเรือ ทั้ง ๒ ฝ่ายจะต้องช่วยกันพาลูกรัก ไปสู่ จุด หมายปลายทางอย่างปลอดภัย

แม่หลายคนมักจะบอกว่าไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก เพราะต้องไปทำงานนอกบ้าน แต่เพื่ออนาคตของลูกจะเป็นไปได้ใหม่แม่ยอมเสียสละการหาเงินทองหรืออื่น ๆ เพื่ออยู่บ้านเลี้ยงลูกด้วยตนเอง โดยพยายามประหยัดมากขึ้น และตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป เช่น ไม่จำเป็นต้องซื้อรถ ซื้อบ้านหลังใหญ่ ๆ เพอร์นิเจอร์หรือเสื้อผ้าและอาหารราคาแพงต่าง ๆ เพราะวัตถุเหล่านี้ ไม่สามารถให้ความสุขที่แท้จริงให้แก่ท่านและลูกของท่านได้

ถ้าคิดโดยทั่วไปจะเห็นว่าการที่แม่ต้องลงทุนอยู่บ้านเพื่อดูแลเลี้ยงลูกเอง แม่ต้องขาดรายได้หรือขาดชื่อเสียงและลาภยศต่างๆ แต่ถ้ามองให้ลึกซึ้งกว่านั้น จะเป็นการลงทุนที่ฉลาดที่สุดและคุ้มค่าที่สุด เพื่อแลกกับอนาคตที่ดีของลูก การเลี้ยงลูกด้วยตัวเองอาจจะต้องเสียสละความสุขส่วนตัวหลายอย่างแต่ก็คุ้มค่า เพราะจะได้ลูกที่โตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมีประโยชน์ต่อครอบครัว และ

สังคม และเป็นทีภาคภูมิใจของพ่อแม่ มีปรากฏบ่อย ๆ ว่าพ่อแม่ทุ่มเททั้งชีวิตและจิตใจทำทำงานเพื่อสะสมเงินทองไว้เป็นสมบัติให้แก่ลูก แต่ไม่มีเวลาให้ลูก พอลูกโตขึ้นมาลูกมีนิสัยไม่ดี ไม่เอาถ่าน ไม่ยอมเรียนหนังสือ เสพยาเสพติด ไม่มีความสำเร็จในชีวิต พ่อแม่ก็จะไม่มีความสุข แม้จะมีทรัพย์สินเงินทองมากมายก็ตาม มีสุภาษิตกล่าวว่า ไม้อ่อนค้ำง่าย ไม้แก่ค้ำยาก เพราะฉะนั้นจงอบรมลูกตั้งแต่วัยเยาว์ ระวังให้โตก็สายเสียแล้ว

ส่วนแม่ที่จำเป็นต้องออกจากบ้านไปทำงานเพราะจำเป็นต้องหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ก็ควรหาพี่เลี้ยงดี ๆ ให้ดูแลลูกที่บ้านหรือให้คุณย่า คุณยายหรือญาติพี่น้องที่รักเด็กช่วยดูแลก็ได้ ไม่ใช่ว่าเบียดเบียนทำงานก็รีบส่งลูกไปโรงเรียนตั้งแต่ยังเล็ก การส่งลูกไปโรงเรียนอนุบาลหรือส่งไปโรงเรียนก่อนลูกจะมีอายุ ๗-๘ ปีบริบูรณ์ ควรจะเป็นวิธีสุดท้าย ถ้าหากคนมาดูแลลูกที่บ้านไม่ได้เราก็ต้องพยายามหาศูนย์เลี้ยงเด็กที่ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกได้ หรือโรงเรียนอนุบาลที่ไม่เน้นด้านวิชาการมากนักและเมื่อกลับจากทำงาน ทั้งพ่อและแม่ต้องให้เวลาที่มีคุณภาพกับลูกในตอนเย็นและในวันหยุดเสาร์อาทิตย์

ครอบครัวคือหน่วยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญที่สุดในสังคม ถ้าพ่อแม่ไม่รู้จัก

ความต้องการของลูก ไม่เข้าใจหลักการสอนลูก และไม่ได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก ครอบครัวก็ไม่มีความสุขและสถาบันครอบครัวก็ไม่สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้เท่าที่ควรและสังคมก็จะไม่น่าอยู่นัก จะเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความหวาดระแวง ความกลัว อาชญากรรมและปัญหาต่าง ๆ อีกมากมาย

ถึงเวลาแล้วที่พ่อแม่ ครู อาจารย์และนักการศึกษาต้องเข้าใจความรู้สึก ความต้องการ และความพร้อมของเด็ก ไม่ใช่มัดแต่เพียงเชือให้เรียนเก่ง ๆ มีสติปัญญาสูง ๆ เท่านั้นแต่ลิ้มทานคุณธรรมและสุขภาพ ระบบการศึกษาที่ยกย่องความรู้มากกว่าคุณธรรมเป็นระบบการศึกษาที่ล้มเหลว แม่เด็กจะมีสติปัญญาดี แต่สุขภาพไม่ดีหรือไม่มีคุณธรรมก็จะเป็นคนที่ไม่มีความสุข อันจะเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาสังคม

ในช่วง ๖-๗ ปีแรกของชีวิตของเด็กเป็นวัยที่สำคัญที่สุด เป็นช่วงของการวางรากฐานการเจริญเติบโตของร่างกายและสร้างอุปนิสัยหรือสอนศีลธรรมและวินัยให้เด็ก สิ่งที่เราสอนในช่วงนี้จะมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กมากที่สุด เด็กจะจำได้ง่าย และมักจะนำไปปฏิบัติจนตลอดชีวิต เพราะอุปนิสัยหลัง ๖-๗ ปี จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ยาก ถ้าในช่วง ๖-๗ ปีแรกของชีวิตเด็กถูกทำลายทั้งทางกาย

และจิตใจแล้วก็จะสายเกินแก้ เราไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้อีกเลย”

ดังนั้นโปรดให้เด็กอยู่บ้านนานอีกหน่อย อย่าขี้เกียจเด็กเข้าโรงเรียนเร็วเกินไป ครอบครัวที่เข้มแข็งก็ หมายถึง โรงเรียนที่เข้มแข็ง การศึกษาของลูกจะประสบความสำเร็จได้ยาก ถ้าพ่อแม่เลี้ยงลูกไม่เป็น เด็กคืออนาคตของชาติ เพราะฉะนั้น ถ้าจะพัฒนาชาติต้องพัฒนาเด็ก และถ้าจะพัฒนาเด็กต้องพัฒนาพ่อแม่

สรุป

วิกฤตการณ์ทางการศึกษาของไทยยังมีทางแก้ไขได้ ถ้าผู้รับผิดชอบการศึกษาและ

ทุก ๆ ฝ่ายรวมทั้งพ่อและแม่ของเด็กจะร่วมมือกันอย่างจริงจัง และทางออกทางหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้คือ โรงเรียนในบ้านหรือโรงเรียนครอบครัว ซึ่ง เป็นวิธีหนึ่งในหลายๆ วิธีที่ควรนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปัจจุบันได้ รัฐควรจะเปิดกว้างโดยเปลี่ยนโครงสร้างในการให้การศึกษาที่มีรูปแบบเดียวให้มีหลายรูปแบบ และเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือประชาชนที่พร้อม สามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการศึกษาของบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ ในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนของชาติโดยรัฐคอยให้ความสนับสนุนเมื่อจำเป็น

ภาคผนวก

A FEW HOME SCHOOLERS

Educators

Frank Vandiver (Texas A & M)*
 U. President
 Fred Terman (Stanford) (Son of Lewis
 Terman)

Generals

Stonewall Jackson
 Robert E. Lee
 Douglas MacArthur
 Moses
 George Patton

Inventors

Alexander Graham Bell
 Thomas Edison
 Cyrus McCormick
 Wright Brothers

Painters

Claude Monet
 Leonardo da Vinci
 Andrew and Jamie Wyeth

Preachers

John the Baptist
 Philipp Melancthon
 John Wesley

Presidents

John Quincy Adams
 William Henry Harrison
 Abraham Lincoln
 James Madison
 Franklin Delano Roosevelt
 George Washington
 Woodrow Wilson

Scientists

George Washington Carver
 Pierre Curie

Statesmen

Konrad Adenauer
 Winston Churchill
 Benjamin Franklin
 Patrick Henry
 William Penn

Writers

Hans Christian Anderson
 Pearl Buck
 Agatha Christie
 Charles Dickens
 C.S. Lewis
 George Bernard Shaw
 Bret Harte

Others

Charles Chaplin	Actor
George Rogers Clark	Explorer
Andrew Carnegie	Industrialist
Sandra O'Connor*	Jurist
John Burroughs	Naturalist
Albert Schweitzer	Physician
Noel Coward	Playwright
Grant Colfax*	Student at Harvard
Tamara McKinney*	World Cup Skier, 1983-84
Christ	God

* Current personalities (Home schoolers in general achieve significantly higher than those traditionally schooled, and are social and behavioral leaders.)

อ้างอิง

1. John Naisbitt, Megatrends, Warner Books, 1982, pg. 144.
2. Carl Sandburg, Abraham Lincoln, Vol. one, Dell Publishing Co. 1954 pg. 36, 32, 39
3. Time, "Oxford's Amazing Adolescent," Aug. 5, 1985.
Bangkok Post "Young girl tops Oxford maths class," July 7, 1985.
4. J'aime Adams, "Home Schooling : An Idea Whose Time Has Returned," Human Events. 15 September 1984, pp. 12-14.
5. John Naisbitt, Megatrends, Warner Books 1982 pg. 142.
Another Study Says Schools are in Peril, Washington Post, July 20, 1983, at A2.
National Commission on Excellence in Education, A Nation at Risk : The Imperative for Education Reform (1982), reprinted in 129 Congressional Record S 6059, S 6060 (daily ed. May 5, 1983).
Brimelow, What to do About America's Schools, Fortune Sept. 19. 1983, at 60.
6. Raymond Moore, Research and Common Sense : Therapies for Our Homes and Schools, 84 Teachers College Record (Columbia University) 355, 372-74 (1982). See also Raymond Moore and Dorothy Moore, School Can Wait 27-48, 205-20 (Provo, Utah: Brigham Young University Press, 1979); John Holt, Schools and Home Schoolers : A Fruitful Partnership, 64 Phi Delta Kappan, Feb. 1983, at 391.
7. _____, "Home Grown Kids." 1981, "Home Spun Schools" 1982, "Home Style Teaching" 1984, "Better Late Than Early" 1975, "School Can Wait" 1979. Hewitt Research Center, P.O. Box 9, Washougal, WA 98671.
8. See generally, Gene Glass & Mary Lee Smith, Meta-Analysis of Research on the Relationship of Class Size and Achievement (San Francisco : Far Liest Laboratory for Educational Research and Development, 1978); Mary Lee Smith & Gene Glass, Relationship of Class Size to Classroom Processes, Teacher Satisfaction, and Pupil Effect : A Meta-Analysis (1979) (in subsequent study, individual tutoring had positive effects on student attitudes and motivations); Cohen & Philby, The Class Size/Achievement Issue : New Evidence and a Research Plan, 60 Phi Delta Kappan 492 (1979); Smith & Glass, The Effect of Class Size on What Happens in Classrooms, Education Digest, March 1980, at 16.
9. John Whitehead and Wendell Bird, Home Education and Constitutional Liberties (Westchester, III : Crossway, 1984), p. 17.

10. โชติช่วง ชุตินธร, "สังคมขัดเขียดเด็กเข้าโรงเรียนเร็วเกินไปไหม", ภาจารย์สาร, มีนาคม-เมษายน 2529.
โชติช่วง ชุตินธร, "เด็กเข้าโรงเรียนเร็วเกินไปไหม", นิตยสารหมอชาวบ้าน, ฉบับเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2529.
11. Young, F. A. 1962. The effect of nearwork illumination level on monkey refraction. American Journal of Optometry and Archives of American Academy of Optometry 39 : 60-67. (151)
_____, 1963. The effect of restricted visual space on the refractive error of the young monkey eye. Investigative Ophthalmology 2 : 571-77, (151)
_____, 1970. Development of optical characteristics for seeing. In Early experience and visual information processing in perceptual and reading disorders, ed. F.A. Young and D.B. Lindsley, pp. 35-61. Washington, D.C. : National Academy of Sciences. (150, 151), 753.
Young, F.A., et al. 1969. The transmission of refractive errors within Eskimo families. American Journal of Optometry and Archives of Optometry 46 : 676-85. (151)
12. David Elkind, "The Case for the Academic Pre-school : Fact of Fiction?" Young Children, vol. 25, 1970, pp. 180-88.
13. Raymond Moore, "It Depends on your Aim," Phi Delta Kappan Sept. 1983.
14. Arnold Gesell, The Normal Child and Primary Education (New York : Ginn & Co., 1912), pp. 118-19.
15. A McCurdy, Harold, A study sponsored by the Smithsonian Institute. Also see Moore, Raymond, "Home Grown Kids." Hewitt Research Center, Washougal, WA 98671. 1981, pp. 20
Harold G. McCurdy, "The Childhood Pattern of Genius," Horizon, vol. 2, 1960, pp. 33-38.
16. Forester, John J. "At What Age Should a Child Start School." The School Executive, March 1955, pp. 80-81.
17. Bronfenbrenner, The Two Worlds of Childhood, p. 97-109 (1970).
Albert Bandura and A. Huston, "Identification as a Process of Incidental Learning," Journal of Abnormal and Social Psychology 63 : 311-18 (1961). Albert Bandura, D. Ross, and S.A. Ross, "Transmission of Aggression through Imitation of Aggressive Models," Journal of Abnormal and Social Psychology 52 : 575-82 (1961). Albert Bandura and R. H. Walters, Social Learning and Personality Development (New York : Holt, Rinehart & Winston).
18. กระทรวงศึกษาธิการ, 200 ปีของการศึกษาไทย, 2525, หน้า 6-14.
ดวงเดือน พิศาลบุตร, ประวัติการศึกษาไทย, ภาควิชาสารัตถศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุพัตรา ชุมเกตุ, การศึกษาไทย อดีต ปัจจุบันและแนวโน้ม, 2528.
19. โชติช่วง ชุตินธร, “ขยายการศึกษาภาคบังคับ ขยายความล้มเหลว”, ทบทวนการศึกษาไทย 30 ปี, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, (ไทยรัฐฉบับวันที่ 22 และ 23 พฤษภาคม 2530)
 20. โชติช่วง ชุตินธร, คุณธรรมของสังคมเริ่มต้นที่ไหน, เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531, หน้า 23-28, 56-63
 21. Alvin Toffler, The Third Wave, (New York: Morrow, 1980)
 22. UNESCO, The child and his development from birth to six years old, November 1976 pg. 10
 23. Raymond & Dorothy Moore, Home Style Teaching, 1984 pg. 57.